

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
arto.ranta@pirha.fi

Vastaus valtuustoaloitteeseen
10.4.2024

Vastaus valtuustoaloitteeseen ”Aran investointiavustus ja korkotukilaina korvaamaan sairaansijojen lopettamista tai vähentämistä”

Sosiaalidemokraattien aluevaltuustoryhmä (SDP) jätti aluevaltuustossa 4.9.2023 valtuustoaloitteen: *aran investointiavustus ja korkotukilaina korvaamaan sairaansijojen lopettamista ja vähentämistä.*

Valtuustoaloitteen sisältö

Pirkanmaan hyvinvointialueen sosialidemokraattinen aluevaltuustoryhmä esittää,

että hyvinvointialue käynnistää pikaisesti keskustelun pirkanmaalaisten kuntien kanssa näiden edellä mainittujen palveluasuntoinvestointien edistämisestä. Ensimmäisessä vaiheessa niiden kuntien kanssa, joissa ajatellaan sairaansijoihin kohdistuvia lopetuksia tai vähennyksiä. Nykyisessä suhdannetilanteessa rakentaminen on perusteltua myös aluetalouden kannalta.

Perustelut valtuustoaloitteelle

Pirkanmaan hyvinvointialue valmistelelee päätöstä palveluverkko- ja sairaansijareformista syksyn 2023 aikana. Tavoitteena on pitää mm. sairaansijat sairaalapalveluna sekä estää sairaansijojen kasvu muun muassa asumiseen liittyvien puutteiden vuoksi.

Palveluverkko- ja sairaansijareformin toteuttamisen ja toimeenpanon yhdeksi edellytykseksi saattaa nousta ikäihmisten ja muiden erityisryhmien tarvitsemien palveluasuntojen rakentaminen eri puolelle Pirkanmaata. Sairaansijoja ei voi lopettaa tai vähentää ellei ole tarjolla asuntoja palveluasumista varten eli yhteisöllistä tai ympärivuorokautista asumista kotihoidon lisääntyneiden palvelujen ohella. Tarvitaan selkeätä ohjelmaa vuokravaikutteisten asuntojen rakentamiseen.

Kunnilla ja kuntien omistamilla vuokrataloyhtiöillä on mahdollisuus saada edellä mainitun avustuslain mukaista investointiavustusta ja korkotukilainaa näihin rakentamisiin. Pirkanmaan hyvinvointialue on luotettava, pitkäaikainen vuokralainen näissä ratkaisuissa. Tällä tavalla tapahtuva rakentaminen pitää asukkaiden vuokrat kohtuullisena eikä rakentamisesta koidu itse palveluun ylimääräistä kustannuspainetta. Samalla Pirkanmaan hyvinvointialueella säilyy vapaus palvelutuotannon järjestämisessä ja sitä kautta se voi vahvistaa myös omaa neuvotteluasemaansa.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Taustaa

Palvelujärjestelmän uudistamiselle on Pirkanmaalla selvä tarve sillä lähivuosina väestörakenteen muutokset lisäävät painetta voimakkaasti ja palveluiden verkoston vaiheittainen kehittäminen on välttämätöntä.

Aluevaltuuston hyväksymä hyvinvointialuestrategia määrittää pitkän aikavälin tavoitteet ja palvelustrategian ylätasoinen linjaukset vuosille 2023–2025. Strategian neljä kärkeä ovat tärkeintä ihminen, yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut, hyvinvoivat työntekijät sekä yhdessä yhteen toimiva hyvinvointialue. Aluehallitus hyväksyi strategian toimeenpano-ohjelman 14.2.2023 (§ 39).

Toimeenpano-ohjelma muodostaa kokonaisuutena toiminnallisen uudistamisohjelman. Näitä kokonaisuuksia ovat strategiset ohjelmat ja suunnitelmat, joihin kuuluvat palvelujen verkoston suunnitelmat ja palvelulinjakohtaiset toimeenpanosuunnitelmat. Palvelujen uudistamista koskevan kärjen ”yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut” alla on kokonaisuus ”eheä ja monikanavainen palveluiden verkosto”.

Aluehallitus hyväksyi 26.6.2023 (§ 172) vuodeosastojen paikkatarvelaskentaa koskevan loppuraportin pohjaksi Kaupin kampuksen uudistamisohjelman ja vuodeosastoreformin jatkovalmistelulle.

Aluehallitus päätti hyväksyä 20.11.2023 (§ 317) Pirkanmaan hyvinvointialueen vuodeosastojen palveluverkkosuunnitelman, jossa esitettiin Kuhmoisten ja Ikaalisten lähisairaaloiden vuodeosastojen, Rauhaniemen sairaalan toiminnan ja Ruoveden Kiiturin soten tuottaman vuodeosaston lakkauttamisesta vuoden 2024 aikana. Lisäksi hyväksyttiin esitys, jossa Oriveden ja Pirkkalan vuodeosastojen toimintaa jatketaan vuoteen 2026–2027 saakka ja Mänttä-Vilppulan vuodeosaston toimintaa vuoteen 2030 saakka.

Aluehallitus hyväksyi 20.11.2023 (§ 319) IKI2035-kehittämissuunnitelman toimeenpantavaksi.

Aluehallituksen kokouksessa 25.3.2024 (§ 96) päätti hyväksyä IKI2035-ohjelman toimeenpanoon liittyvät lähitoreja, kuntouttavaa päivätoimintaa sekä asumista ja laitoshoidon koskevat palveluverkkosuunnitelmat seuraavilla tarkennuksilla:

Toimeenpanosuunnitelma hyväksytään laitoshoidon purkamisen osalta. Suunnitelma korvaavista ympärivuorokautisen asumisen paikoista on oltava, ennen laitospaikkojen sulkemista. Suunnitelma on tuotava aluehallitukselle tiedoksi.

Yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen asumisen paikkojen määrä ja keskinäinen suhde lasketaan uudelleen huomioiden Tampereen kaupunkiseudun asukasmäärän kasvu ja THL:n uudet ennusteet muistisairaiden määrästä osana jatkuvaa seurantaa. Luvuissa huomioidaan erityisesti 80 ja 90 vuotta täyttäneiden määrä. Tehdään systemaattinen kiinteistösuunnitelma ja se raportoidaan säännöllisen raportoinnin yhteydessä.

Johtopäätökset ja tehdyt toimenpiteet

Aluevaltuuston 14.8.2023 hyväksymät palveluverkon kehittämisen periaatteet ja aluehallituksen syksyllä 2023 ja keväällä 2024 tekemät palveluverkkoa koskevat päätökset antavat suuntaviivat Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluverkon kehittämiselle.

Pirkanmaan hyvinvointialueella on asetettu 9.4.2024 (Marina Erhola päätös 22/2024) Palveluverkon, maankäytön ja kaavoituksen yhdyspintatyöryhmä. Työryhmä on Pirkanmaan hyvinvointialueen ja kuntien yhteinen työryhmä, jonka tehtävänä on Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluiden verkoston suunnitelmien ja kuntien maankäytön ja kaavoituksen yhteensovittaminen sekä edistää kuntien ja hyvinvointialueen välistä yhteistyötä palveluiden verkollisissa asioissa. Työryhmään kutsutaan jokaisesta kunnasta 1–2 jäsentä ja työryhmä aloittaa toimintansa elokuussa 2024.

Pirkanmaan hyvinvointialueelle perustettiin keväällä 2024 sisäinen erityisryhmien asumisen työryhmä, joka valmistelee esitykset Ara-hankkeisiin ja tavoitteena on hyödyntää araan myöntämät investointiavustukset ja korkotukilainat parhaalla mahdollisella tavalla. Työryhmässä on edustettuina sekä sairaalapalvelulinjan ja ikäihmisten palvelulinjan avainhenkilöitä, jolloin suunnitelmissa varmistetaan, että lähisairaalaverkon muutokset ja ikäihmisten ympärivuorokautisen asumisen yksiköiden ja yhteisöllinen asumisen yksiköiden valmistelu synkronoidaan yhteen.

Pirkanmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelmassa vuosille 2025–2028 on investointeja vastaavien sopimusten sisällä varattu erityisryhmien asumisyksiköille yhteensä 108,5 milj. euroa. Lisäksi vuokrakiinteistöjen toimitilamuutoksiin on varattu yhteensä 22,5 mille. euroa. Investointisuunnitelman liitteenä on yhteenveto Pirkanmaan hyvinvointialueen suunnitelluista ARA-kohteista. Yhteistyössä toimitilojen ja palvelulinjojen kanssa tehdään suunnitelma korvaavista ympärivuorokautisen asumisen paikoista ennen laitospaikkojen sulkemista ja lisäksi tehdään kiinteistökohtainen suunnitelma investointisuunnitelman erityisryhmien asumisen yksiköistä Pirkanmaalla.

Arto Ranta, strategiajohtaja

Mari Vuorinen, suunnittelupäällikkö strateginen ohjaus